
	2020/75634-1
Saksnr:	Svein Hågård, Signe Rauboti, Therese Solbjør
Saksbehandlarar:	Wathne, Lisa Marie Hillestad Ålsberg, Silje Fondenenes Beheim

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for kultur, idrett og integrering		25.11.2020
Hovudutval for næring		25.11.2020
Hovudutval for opplæring og kompetanse		25.11.2020
Hovudutval for samferdsel og mobilitet		25.11.2020
Fylkesutvalet		10.12.2020
Fylkestinget		15.12.2020

Eigarskapsmelding for Vestland fylkeskommune 2020

Forslag til innstilling

1. Fylkestinget vedtek Eigarskapsmelding 2020, Del I, slik han føreligg.
2. Fylkestinget ber fylkesrådmannen starte ein prosess for avvikling av fylkeskommunen sin eigarskap i Lutelandet Utvikling AS og HFK Tomt Knarvik AS.
3. Fylkestinget vidarefører fylkeskommunen sin eigarskap i Gulen- og Masfjorden Utvikling AS, men ber fylkeskommunen sin eigarrepresentant be selskapet greie ut moglegheitene for samanslåing med andre selskap.
4. Fylkestinget vidarefører fylkeskommunen sin eigarskap i følgjande selskap: Grieghallen IKS, Trivselshagen IKS, Vigo IKS, Kommunekraft AS, Sogn og Fjordane Holding AS, Valen kraftverk AS, Atheno AS, Fjord Invest Såkorn AS, Fjord Norge AS, Framtidsfylket AS, Innovasjon Norge, Kunnskapsparken Vestland AS, Njøs Frukt- og bærseier AS, Sarsia Development AS, Sogn og Fjordane Fondet AS, Beredt AS, Gløde AS, Hardanger AKS AS, In Via AS, Kveik AS, Opero Holding AS, Origod AS, Sogneprodukt AS, Bybanen AS, E134 Haukelivegen AS, Ferde AS, HFK Bussanlegg AS, Skyttel AS, Sunnhordland Lufthavn AS, Bergen Vitensenter AS, Campus Førde Verftet AS, Opplæringsfartøy AS, Vitensenteret i Sogn og Fjordane AS, Carte Blanche AS, Den Nationale Scene AS, Det Vestnorske Teateret AS, Moster Amfi og kyrkjehistoriske senter AS, Moster 2024 AS, Norsk Fjordhestsenter AS, Teater Vestland AS og Vestnorsk filmsenter AS.
5. Fylkestinget ber fylkesrådmannen seie opp fylkeskommunen sin medlemskap i OKOS SA.
6. Fylkestinget vidarefører fylkeskommunen si deltaking i følgjande interkommunale samarbeid og medlemskap i følgjande samvirkeføretak: Norsk digital læringsarena, Vestlandsrådet, Kommunearkivordninga i Vestland kommunalt oppgåvefelleskap, Kommunearkivinstitusjonenes digitale ressurscenter SA, Biblioteksentralen SA og Sinjarheim SA.
7. Fylkestinget ber fylkesrådmannen ta med plan for eigarskapskontroll og plan for forvaltningsrevisjon av selskap i Eigarskapsmeldingane, så snart fylkestinget har vedteke desse.

Samandrag

Del I av eigarskapsmeldinga omhandlar fylkeskommunen sin generelle eigarpolitikk, mellom anna kriterium og mål for fylkeskommunal eigarskap og krav til samfunnsansvar og etikk. Del I inneheld også m.a. reglar, retningslinjer, prinsipp og rutinar for eigarskapsutøving.

Del II av eigarskapsmeldinga inneheld ein omtale av kvart selskap som fylkeskommunen har eigarskap, deltaking eller medlemskap i.

Eigarskapsmeldinga er utarbeidd i samsvar med kommunelova 2018 § 26-1 og KS sine tilrådingar for eigarstyring, selskapsleiing og kontroll.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Ingrid Kristine Holm Svendsen
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg: Utkast til Eigarskapsmelding for Vestland fylkeskommune 2020

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Fylkeskommunen har ansvar for å forvalte verdiane og tenestene som er lagt ut i selskap og liknande på ein god måte. Eigarskapsmeldinga er eit viktig styringsgrunnlag og arbeidsverktøy for å sikre forsvarleg forvaltning av eigarskapen. Meldinga dokumenterer at fylkeskommunen tek eigarrolla si på alvor. Meldinga tydeleggjer dei folkevalde sitt ansvar og bidreg til openheit overfor omverda om fylkeskommunen sin eigarskap.

I 2018 vart kravet om å utarbeide eigarskapsmelding lovfesta i kommunelova (kompl.) § 26-1:

«Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring

b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i

c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b»

KS har tidlegare, og før lovkravet i kommunelova, gjeve 21 tilrådingar om eigarstyring, selskapsleiing og kontroll for kommunal og fylkeskommunal eigarskap. Ifølgje KS bør eigarmeldinga, i tillegg til krava i kompl. § 26-1, som eit minimum innehalde:

«...

3. Juridisk styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformene.

4. Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene, herunder styringsdokumentene.

5. Selskapenes samfunnsansvar knyttet til miljø, likestilling, åpenhet, etikk osv.»

Vestland fylkeskommune vedtok si første eigarskapsmelding i desember i fjor. Denne er tilgjengeleg her: <https://www.vestlandfylke.no/globalassets/statistikk-kart-og-analyse/rapportar-og-analysar/rapportar-og-analysar-etter-tema/fylkesadministrasjon-og-okonomi/eigarskapsmelding-2019-.pdf>

Vedtakskompetanse

Fylkestinget, jf. kompl. § 26-1. Fylkestinget kan ikkje delegere mynndet til å vedta eigarskapsmelding.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Eit fåtal av fylkeskommunen sine eigarskap er finansielt grunnleggjende. Som eigar kan fylkeskommunen med jamne mellomrom bli beden om å bidra økonomisk.

Klima: Som eigar kan fylkeskommunen setje miljøkrav til selskapsdrifta. Dess større eigardel fylkeskommunen har, dess større krav kan fylkeskommunen stille.

Folkehelse: Som eigar kan fylkeskommunen medverke til arbeidet med folkehelse, t.d. som eigar av arbeidsmarknadsbedrifter, eller som eigar av selskap som driv med forskning- og innovasjon.

Regional planstrategi: Nokre av selskapa, t.d. næringsutviklingselskap og inkubatorar, kan vere viktige reiskap for å nå måla fylkeskommunen har sett seg i utviklingsplan for Vestland 2020-2024.

Kort omtale av endringar i Del I

Det er gjennomført både språklege og materielle endringar i Del I. Dei vedtekne endringane frå fylkestinget si handsaming av førre eigarskapsmelding er innarbeidde.

Den mest sentrale endringa er oppdateringa av føremålskategoriane for fylkeskommunal eigarskap i punkt 1.3. Desse kategoriane er fylkeskommunen sine vedtekne kriterium for fylkeskommunal eigarskap, og er slik viktige for vurderinga om fylkeskommunen skal opprette eller bli medeigar i eit selskap, eller om det er på tide å avvikle eigarskapen.

I punkt 3.3 om opplæring for folkevalde, er det teke inn ei setning om at fylkesutvalet på eige initiativ kan be om at det vert gjeve opplæring i styrearbeid for medlemene i fylkestinget.

Kort omtale av endringar i Del II

Del II inneheld ei komplett oversikt over fylkeskommunen sin eigarskap, ein omtale av kvart selskap og tilråding for om eigarskapen skal vidareførast. Moster 2024 AS er det siste selskapet som er kome med i porteføljen.

I eigarskapsmeldinga 2020 er selskapa delt inn på ny etter oppdaterte føremålskategoriar eller verksemdstypar og lista opp alfabetisk i kvar kategori.

Interesseforeininga IS Fjordvegen Rute 13, som ved ein feil kom med i fjor, er teken ut, sidan foreiningsmedlemskap ikkje vert omtalt i eigarskapsmeldinga.

Stiftingane er fjerna frå meldinga. Dette er i samsvar med tilrådinga til lovgjevar (Prop. 46 L, pkt. 26.1.4). Stiftingar er sjølvstendige, kan ikkje underleggast eigarstyring og høyrer såleis ikkje heime i ei eigarskapsmelding. Derimot er samvirkeføretak og kommunale oppgåvefelleskap fortsatt med. Også dette er i tråd med tilrådinga frå lovgjevar.

Konklusjon

Fylkesrådmannen viser til eigarskapsmeldinga for nærmare informasjon og rår fylkestinget til å gjere vedtak i tråd med innstillingane over.